

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. L. Lukežič).

Vtisi s prvega zadružnega shoda.

[Dalje.]

Gospodarska reorganizacija poljedelskih razmer se ne more zadovoljiti le s tem, da nudi kmetu denar za posojila, kateri odgovarja poljedelskim razmeram in potrebam. Vprašanje, kako urediti kreditne potrebe ustanavljanjem zadružnih kreditnih zadrug in z vreditvijo splošno-koristnih in javnopравnih hipoteknih zavodov, tvori le en del postopanja za zboljšanje poljedelstva. Drugi, bolj važnejši del je, delovati na to, da se dvigne proizvajajoča sila poljedelstva, da se mu nudijo sredstva, da intenzivnejše in umnejše obdeluje svoja zemljišča in da dobi za svoje pridelke in izdelke kolikor mogoče največjo, trudu in vporabljenim stroškom odgovarjajočo ceno. Z eno besedo, kmetu je treba pomagati do denarja, ako hočemo, da plača kedaj svoje dolge.

Dokler obdeluje kmet svoje posestvo po zastarelih svojih dedov in se ne poprime modernega gospodarstva z vsemi tehničnimi naprednimi sredstvi in pripomočki; dokler se pusti izrabiti od nepoštenih posredujočih trgovine, se ne more izkupati iz svojega današnjega, slabega položaja. Splošna draginja, večja mera davkov zadene tudi poljedelstvo; denarni zahtevki, ki se danes stavijo do poljedelca, so večji nego kedaj prej, zato pa mora poljedelec tudi več pridelati — in za svoje produkte dobiti več, nego je dobival prej. Več pridelal, ako uporabi vsa sredstva, katere mu danes nudi napredna obdelovalna tehnika, za pridelke izkupi več, ako se združi v gospodarski faktor, ki svoje pridelke prodaja naravnost konsumentu, izločujoč trgovino, v kolikor je nepoštena, v kolikor živi le od tega, da zlorabi neznanje in slabotnost samemu sebi prepuščenega, neorganiziranega poljedelca.

Poljedelcu je treba torej tudi zadružne organizacije za nakup poljedelskih potrebščin in za prodajo poljedelskih pridelkov in izdelkov!

Le kdor stoji na zelo omejenem stališču in ne pojmi časa duh, ki vsepovsod stremi za asociacijo, za združitvijo, le-ta more izreči besede, ki smo jih nedavno čitali v nekem goriškem listu. *) »Zdruge pa le nikar in nikdar!« Narobe, naše reklo bodi jasno in glasno: »Zdruge vsepovsod in vsikdar!« Ako se trgovci združujejo v delniške družbe, v društva z omejenim jamstvom, v karteje in truste, ako se velekapital asociirajo,

*) »Soča«. Op. stavca.

LISTEK.

Naše društvo!

Šaloigra v enem dejanju.

(Iz nemščine).

(Dalje in konec).

Francika (razburjena): V tem tiči kaka spletk —

Marička (segne vmies): Prosim, saj še ni končano. (Vzdigne se zmagovalno in ponosno.) Kdo glasuje za me?

Vse obsede.

Marička: Za Boga, ne šalite se vendar. Kdo glasuje za me? Eno treba vendar izvoliti — tedaj — (Malo odmora med katerim se druge ne ganejo ter brezbrizno gledajo v stran ali pa strme v zrak.) Kaj — kaj pomenja to?

Ivanka (strese s smehom iz sebe): Da smo si dale vsaka sebi svoj glas! Ha, ha, ha, zdaj se vam tudi jaz lahko smejem.

Vse (poskočijo živahno kvišku.)

(Naslednje se mora zaporedoma naglo vršiti.)

Marička (Franciki): Ti si tega kriva, ti si vse nadražila proti meni!

Francika: Nasprotno, ti si proti meni rovala.

Metka: Te brezmejne hudobije ti nikdar ne odpustim Netka!

skim potom nakopiči v gospodarsko veslesilo v bankah in drugih družabnih oblikah, zakaj bi se ravno poljedelec ne smel posluževati istih sredstev, istih oblik? Ako je resnična prislovica; »V edinosti je moč!«, zakaj bi poljedelci ne združevali slabe sile, neznatne kapitalije poedinca v eno, močno organizacijo? In ali dobimo boljše asociacije oblike za poljedelske razmere, nego je ravno zadružna?

Seveda, zadrugo s takimi gospodarskimi smotri moramo ustanoviti le tam, kjer so zanj življenjski pogoji, kjer je treba res izločiti nepošteno trgovino. Ne smemo pa ustanoviti zadrug le iz kljubovalnih, politično-strankarskih ozirov; ne smemo jih ustanoviti, predno niso upravniki poučeni natančno o svojem delovanju in o svoji odgovornosti. Kot mojster se nikdo ne rodi. Vsakdo se mora sam učiti, sam preskusiti, kaj je dobro, kaj ne, zato pa tudi vsakdo doživi marsikatero prevaro. Kakor se godi s posameznikom, tako se godi tudi z družabno obliko, z zadrugo. Zadrugništvo ni nastalo kot dovršena gospodarska oblika. Moralo se je razvijati, delati poskuse, in čisto naravno je, ako se je marsikateri poskus ponesrečil. Zato pa vendar ne moremo še reči, da zadrugništvo ni za nič. Življenje je šola, in življenje, razvoj zadrug, nam kaže, česa se smemo zadrugnim potom lotiti, česa ne, in kaže nam tudi, kaj manjka, kaj treba spopolniti pri poslovanju in gospodarstvu zadrug.

Kako je že rekel Sedlák v svojem referatu o šolstvu, katerega je predložil zadrugnemu shodu? »Končam: Le pre-dobro vemo, da ne pusti nobeno ljudstvo, da mu dolgo gospodarijo oni, ki se bojijo luči, zato hočemo, da se narod razsvetli, da se kmetovalec izobrazí, tako da bodo znanamci vedno bolj sposobni da vodijo pravilno to zadrugno gibanje, s kratka, mi iščemo luči za narod in moramo, hočemo jo najti!«

Javkati: »Zdruge pa le nikar in nikdar!«, ne pomaga nič; ljudstvo naučimo, kako je treba ustanavljati in voditi zdruge! To bodi tudi naloga slovenskega časnikarja, ki ne živi z glavo v vreči, nego pojmi potrebe svojega naroda, potrebe časa.

Program, ki ga je l. 1899 izdalo poljedelsko ministerstvo glede podpiranja poljedelskega zadrugništva, navaja med drugimi tudi sledeče načelo: Posebno važnost je treba pripisati zadrugni organizaciji skupne prodaje;

Netka: In jaz te niti ne pogledam več, Metka!

Marička: Z dobro vestjo ne morem nobene izmed vas voliti za predsednico.

Francika: Jaz ne morem razumeti, kaj se ti domišljaš. Jaz sem ravno toliko, kolikor si ti.

Anica: In mari jaz ne? Zakaj bi bile ravno ve?

Rezika, Ivanka, Metka, Netka (vse križem): Gotovo da, jaz tudi nisem slabša!

Marička: Jaz sem prav gotovo edina med vami sposobna za predsednico.

Francika: Draga moja, ti se prevzemaš. Jaz ne vem še, katera je moj dreja.

Anica, Rezika, Ivanka, Metka, Netka (vse križem): Tega kar ne dam veljati, jaz sem enako modra — jaz imam enako pravico predsednica biti — ve pač niste nič boljše — nobena sposobnejša od mene —

Marička: Z vami ni nič početi; vidi se, da nimate nič moškega. Radi svoje nesložnosti ne morete niti društva ustanoviti.

ta predstavlja najtežjo, ako se pa posreči, tudi najuspešnejšo zadrugno nalogo. S tem, da se zadrugno spravijo v denar, eventualno tudi predelajo poljedelski produkti, se dela na to, da so ti produkti boljše kakovosti in da bolj odgovarjajo zahtevam za oddajo, prihranijo se transportni in trgovinski stroški, poiskati se morajo večja tržišča, in se morajo tudi izločiti gotove oderuške zahteve nereelne posredne trgovine.

Baron Störek pravi v svoji brošuri »O razvoju poljedelskega zadrugništva v Avstriji, njegova sedanjost in bodočnost«. »Smoter zadrug je v splošnem, da zbližujejo producenta in konsumenta. Popolnoma brez trgovine ne bo mogoče biti nikoli, to se razume samoočito; ali večkrat bo mogoče odstraniti nekatere člene posredujoče trgovine, brez katerih je mogoče biti!«

Zdruge ne narekujejo boja trgovstvu na sploh, nego le onemu delu, ki zlorablja gospodarske sile poljedelca. »Kakor se bojujejo kreditne zdruge proti denarnemu oderuštvo, tako so nakupne in prodajne zdruge najboljše sredstvo v boju proti blagovnemu oderuštvo«, pravi dr. Ertl v svoji znameniti knjigi: »Poljedelsko zadrugništvo na Nemškem«. Da imajo zdruge le ta namen, dokazuje sklep nemškega zadrugnega shoda v Monakovem (menda l. 1903) in letošnjega avstrijskega zadrugnega shoda na Dunaju, »da se imajo gospodarske zdruge ustanavljati navadno tam, kjer je treba izločiti nepošteno, odirajoče trgovstvo, ali kjer je obvarovati ali izkoristiti posebne ugodnosti skupne nabave in prodaje. (Predlog V. Kerbler-ja.)«

Vsa gonja, katero je bilo vprizorilo trgovstvo na Slovenskem nasproti gospodarskim zadrugam, je bila neprimerna in pretirana, ker je hotela z vodo zlit iz kopeli ob enem tudi otroka. Opravičena je bila le deloma tam, kjer so se ustanovile zdruge gotove vrste (kakor n. pr. konsumne), kakor smo prej rekli, iz kljubovalnosti in politično-strankarskih ozirov. Gonja je nekoliko potihnila, deloma, ker je trgovstvo uvidelo, da je njegovo nasprotovanje pretirano in brezuspešno, deloma, ker so dejstva naučila prizadete, da ne gre ustanavljati zadrug samo iz kaprice. Ali, gonja bo morala tudi popolnoma ponehati, kakor hitro nastopimo na Slovenskem s programatičnim razvijanjem poljedelskih gospodarskih zadrug. Iz tega programa bodemo morali sicer izločiti »načeloma

Francika: Seveda, ker hoče vse prav imeti.

Anica: Ve ste vse zavidne.

Rezika: Ve ste domišljave.

Netka: In prepirljivke.

Vse (skupaj z veliko odločnostjo): In če ne postanem predsednica, tedaj sploh izstopim iz društva.

V. prizor.

(Gospa Gozdnikova nosi na ponudilni deski opravo za punč v kozarcu.) Poprejšnje.

Gospa Gozdnikova: Ljube deklice, sodila sem po vaši živahnosti, da je društvo srečno ustanovljeno. Zato vam prinašam prijeten požirek, da se okrepčate ter izpijete čašo na zdravje novorojenemu društvu. Saj je vendar lep napredek, da se mlada dekleta lahko ponašajo: Me smo ustanovile društvo!

Marička (pretirano): Društvo — je — razpuščeno.

Vsa dekleta stojé v skupinah — zmene — s pobešenimi očmi. Gospa Gozdnikova jih opazuje začudena in zastor pade naglo.

skupno nabavo kolonijalnega blaga, kakor se izrazi Viktor Kerbler v svoji knjigi »Poljedelsko zadrugništvo v Zgornji Avstriji«. Konsumna društva, ki se bavijo z nakupom in oddajo kolonijalnega blaga, ne smemo favorizirati, nego ovirati njih nastop. Le tam, kjer smo popolnoma prepričani, da so na mestu, le tam jih bodemo trpeli, vendar pa skrbeli za njih razvoj, da obvarujemo člane neprimernosti.

Naš program se bo moral ozirati pri skupni nabavi, da delujemo na to, da se, bodisi potom posebnih nakupnih zadrug ali v zvezi z dovedanjem našo kreditno organizacijo, omogoči in razvije nabava poljedelskih potrebščin. Med te štejemo: Umetna gnojila, krme, semena, modra galica, žveplo, oglje in poljedelski stroji ter orodja. Med umetnimi gnojili imenujemo: Tomaževo žlindro, kajniš, kalijeve soli, superfosfati in čilski soliter; med krmili pa: koruzo, otrobi, sladne mekine, tropine od piva ječmen za krmo, oljnat hlebeci i. dr. Delovati moramo na to, da opustijo druge kmetijske organizacije, kakor n. pr. kmetijske družbe, skupno naročevanje zadrugam, ki so po svoji obliki in finančni zmognosti bolj ugodne za tako delovanje. Kmetijskim društvom ostane potem še vedno dovelj, da ne rečemo preveč delokroga v poučne in druge svrhe. Zato načelo se je izrekel tudi zadrugni shod na Dunaju, ko je sprejel predlog dr. E. Türck-a, katerega smo naveli v tozadavnem poročilu o zadrugnem shodu.

Za skupno prodajo poljedelskih pridelkov in izdelkov bomo delovali na to, da se ustanovijo poedine zdruge: mlekarke, skladiščne, vinarske in kletarske, sadjarske, hmeljarske, govedo- in svinjerejske, zeljarske itd.; dalje mlinarske in druge kmetijsko-obrtne, ter ko- nečno zdruge za nabavo strojev, za zavarovanje goveje živine itd. Za pravični razvoj te zadrugne panoge nam bo treba skrbeti, da se ustanovijo posebne centrale za mlekarke, vinarske i. dr. zdruge.

Gospodarskih zadrug imamo na Slovenskem že precejšnje število. Nove ustanavljajmo le koliko in kjer jih je treba, a izpopolnjujmo to kar imamo, ne za nas, nego za naše ljudstvo, za naš narodni, zdravši naraščaj!

S. P.

Dopisi.

Iz Šempasa, dne 5. julija 1906.

Danes smo pokopali plemenitega moža, našega župana, gosp. Antona pl. Monari-Neufeld. Pokojnik se je porodil v Devinu dne 18. decembra 1840. Oče njegov je bil užitinski uradnik rodom iz Ogleja, mati njegova pa iz znane rodovine Peric. Kot mladenič 12. let je prišel naš Tončič v Šempas; šolal se je na goriški realni šoli, potem pa neprestano bival v Šempasu. Po smrti svojega očeta je prevzel oskrbovanje očetovega veleposresta. V mladosti se v občini ni pečal z javnimi zadevami, pač pa v starejši svoji dobi. Pod dvema župnikoma je bil prvi cerkveni ključar, dolgo vrsto let je bil kr. šol. nadzornik, od l. 1895 je bil ud starešinstva in od l. 1899 je županil šempaski občini.

Zadnja leta je bil tudi ud okr. cestnega odbora. Radi svojega obširokristnega delovanja je bil od cesarja odlikovan z zlatim križem s krono za zasluge.

V občini je bil jako priljubljen, ker je vsakemu kadarkoli mogoče rad pomagal in koristil, nikogar pa žalil. Ostal je do svoje smrti samec; da je bil res doma in široko po deželi izvanredno priljubljen, dokazoval je današnji pogrebni spreved. Žalni spreved je vodil monsig. prelat, dr. Jožef Gabrijevčič v spremstvu še 4 duhovnikov. Pogreba se je vdeležil

osebno voditelj c. kr. okr. glavarstva v Gorici, dvorni svetovalec grof Attems, c. kr. komornik, grof Žiga Attems z grofico soprogo, blagorodni g. deželni odbornik Iv. Berbač, dalje cestni okr. odborskoraj polnoštevilo s svojim predsednikom g. Ant. Klančič-em na čelu. Videli smo dalje pri pogrebu zastopnike bližnjih županstev, lepo število gospodov učiteljev, celo iz Solkana in Dornberga, vse domače odličnjake in mnogobrojno vrsto občanarjev. Spreveda so se udeležili gg. orožniki, vsi domači uradi in šol. mladina pod vodstvom g. nadučitelja Franceta Križmana. Domači pevci so blagemu pokojniku peli ubrane žalostinke pred hišo, v cerkvi in na pokopališču.

Pokopali smo možaka, ki je javno in nevstrašno kazal svoje trdno versko prepričanje pa tudi ljubezen do slovenskega ljudstva.

Šempaska občina po pravici žaluje po njem, ker jej ne bo lahko vdobiti mu vrednega namestnika. Žal, da setudi njegovo veleposestvo razdrobi, ter se zopet zmanjša število naših veleposestev. Domači starešine so mu skazali posebno čast in ljubezen, da so ob sprevedu djansko sodelovali stem, da so ga nosili, mu svetili in nosili mu darovane dragocene vence.

Sv. Lucija ob Soči. — Sv. Lucija ob Soči je postala prvo zavetje — barab. — Toliko gnoja in pohujšanja se ni videlo ves čas dela „nemško-italijanske“ železnice, kakor sedaj pri tem kosu nove erarske ceste. — Italijansko podjetništvo tem raje vzame na delo, čem večje barabe so.

Ob deževnem vremenu, — in to ni ravno redko pri nas, — se zberejo vse „haupt-barabe“, in tedaj ni človeku obstanka v vasi. — Vpitju in kričanju ni konca ne kraja. Pijane barabe se vlačijo okoli in preklinjajo, da je človeka kar groza. Izjem sicer ne delam, ali prvenstvo moramo po vsej pravici pustiti — Kranjcem. Žalostno, da so nam lastni bratje taki — ali resnično. Pravega počitka in miru ne vživamo niti po noči niti po dnevi. Večkrat vidimo take barabe pijane ležati na cesti kot hlode, ali pa ubijajo cele noči z kričanjem in se metajo s kamenjem, da se mora v samobrambo rabiti tudi — samokres. Mirni vaščani željni in potrebni počitka, niso nikdar gotovi nemotenega spanja, kajti vsak hip jih lahko vzbudi ponočno rjovenje...

Županstvo bi se moralo pač vzbuditi in obrniti večjo skrb na javno varnost in red v občini. — Zahtevamo le, kar je potrebno. Povsod proganjajo barabe in izrodke, le pri nas se jim daje popolna prostost. — Pazimo vendar na svoj ugled! Bodočnost Sv. Lucije zahteva moderno in racionalno upravo! Ne pa protiljudsko, kjer gospodarijo samo nekateri — plutokrati.

Pri gradnji nove erarske ceste ni slišati še o kakih posebnih nesrečah. Nekaterim delavcem je poškodovalo kamenje nekoliko roke ali noge.

Ko se je raznesel glas, da je na goriški postaji samo nemško-italijanski napis, tedaj je završalo. Ljudstvo se pripravljalo na — demonstracijo. Najbrže ne pojde nihče k otvoritvi železnice. Pač bi morale pri tem vse ob železnici stoječe občine enotno postopati. — Gospodje, pozor! Ne igrajte se z ljudstvom!

Italijanskega juda Bolafija magazin vina je — zaprt. — Zopet Slovenec in družina brez kruha.

Politični pregled.

Državni zbor.

Poslanska zbornica bode imela seje baje do 15. t. m. Ta dan pa se bodo poslali poslanci domov in se jim bodo za prihodnjo sejo poslale pozivnice na dom. Na ta način ne bo treba zasedanja odložiti, in volilni odsek bode imel potem vsejedno svoje seje.

Volilni odsek.

Včeraj je volilni odsek zopet razpravljal o kranjskih mandatih. Te raz-

prave pa ni dognal, ker je imel italijanski poslanec Bartoli tri ure trajajoč obstrukcijski govor, in je bila seja po njegovem govoru prekinjena. Posl. Bartoli je moško povedal, da bi bila volilna reforma le takrat pravična, ako bi dovolila Italijanom vse, kar zahtevajo ter potrdila vse krivice, ki so se do sedaj godile Slovincem in Hrvatom.

Ogrska delegacija.

Zasedanje ogrske delegacije je bilo v soboto zaključeno.

Ogrske narodnosti dobe jezika zmožne sodnike.

V seji finančnega odseka ogrskega državnega zbora je priznal ogrski justični minister Polonyi, da so zahteve ogrskih narodov deloma opravičene. Izjavil je, da nastavi v krajih, kjer stanujejo nemazarske narodnosti, take sodnike, ki bodo zmožni dotičnega jezika in ki bodo sposobni, da nadzorujejo tolmače. To se sicer samo ob sebi razume, ali se bo pa izvedlo, je drugo vprašanje.

Ogrski primas-nadškof proti slovaškim listom.

Kardinal knez primas Vassary ovira na vse načine slovaško časopisje. Sedaj je odposlal duhovnikom svoje škofije okrožnico, v kateri nalaga istim, naj skušajo z vsemi sredstvi preprečiti, da se slovaški listi širijo med kajoliške vernike. Istočasno je kardinal zabranil listu „Katoliške Novine“, ki ga izdaja slovaški poslanec in župnik Martin Kollar, da ne sme nositi naslov „katoliške“.

Pretep v italijanski zbornici.

Italijanska zbornica je dala v sredo zaupnico mornarici. Republikanci so nato ogorčeni napadli predsedstvo. Nastal je pretep, v katerem je večina stisnila republikance v kot, da so se umirili.

Korejski cesar japonski jetnik.

„Times“ poročajo iz Šangaja: Japonska posadka v korejskem glavnem mestu Šoul je vjela korejskega cesarja. Japonske oblasti izjavljajo, da je to edina pot, da končajo nemire.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ so plačali upravništvu: Veleč. g. Blazij Grča, župnik v Šempasu na mesto venca na grob g. Antonu pl. Monari 30 K.

Srečna hvala!

Imenovanja. — Računski svetnik, g. Karol Corsig je imenovan višjim računskim svetnikom pri računskem oddelku tržaškega namestništva.

Cesar je imenoval dvornima svetovalcema najvišjega sodišča svetovalca višjega deželnega sodišča v Trstu, Avgusta Jakopiča in svetovalca višjega deželnega sodišča tržaškega, Emilija conte Smechia, ki je pridržen pravosodnemu ministerstvu.

Zrelostni izpiti na tuk. državni višji gimnaziji. — Včeraj so končali na tukajšnji državni višji gimnaziji ustmeni zrelostni izpiti. Delalo je izpite 33 dijakov. Napravilo je izpite z odliko 6 Slovincem in 2 Italijani. Za 2 meseca sta padla 2 Slovinci in 3 Italijani, za celo leto pa 2 Slovinci.

Slovenski odličnjaki so ti-le: gg. Bogataj Milan iz Soče, Brelih Lvo iz Podmelca, Faninger Rihard iz Bovca, Kemperle Lavoslav iz Hadajužne, Pavšič Anton iz Kronberga, Ščuka Jožef iz Ike. Z dobrim vspehom pa so napravili izpite ti-le Slovinci: Devetak Fran iz Št. Andreža, Jakonič Hermengild iz Parana (J. Amer.), Kuzmin Ernst iz Št. Andreža, Močnik Fran iz Gorij, Pavletič Avgust iz Št. Andreža, Pisk Anton s Pečin, Poberaj Andr. iz Solkana, Rusjan Fran iz Gorenje Vrtojbe, Schwei Ernest iz Čač (Koroško), Sedej Avgust z Žage, Soba Alajz iz Koprive, Toroš Miha iz Medane.

Konec šolskega leta na tuk. višji realki. — Konec šolskega leta na tuk. višji realki je bil v četrtek. Ta zavod je obiskovalo v minolem šolskem letu 389 učencev, med katerimi je bilo 113 Slovincem, 224 Lahov, 46 Nemcev, 1 Hrvat, 1 Čeh, 1 Poljak in 1 Španec. Prvi red je dobilo 270 učencev, drugi red 70 in tretji red pa 4 učenci. Ponavljalni izpit je bil dovoljen 24 učencev.

Slovenska odličnjaka sta Schweiger Franc in Terčič Anton.

Na državni višji realki so napravili maturo z dobrim vspehom Slovinci: Janovsky, Pirjevec, Gabršček in Ličar. Jeden Slovenec je padel na 2 meseca.

Na ženskem učiteljskem so pričeli ustmeni zrelostni izpiti včeraj.

Konec šolskega leta v „Šolskem Domu“. — Danes so končali s sv. mašo, ki je bila v župni cerkvi sv. Ignacija, zavodi „Šolskega Doma“ svoje letošnje šolsko leto. O tem kaj več prihodnjič.

Razstava ročnih del v „Šolskem Domu“. — V nedeljo in v ponedeljek so bila v „Šolskem Domu“ razstavljena ročna dela učenk „Šolskega Doma“. Razstavo si je ogledalo mnogo občinstva in se je o nji izreklo jako laskavo. Ta razstava je bila v resnici lepa in je presegala one prejšnjih let. O nji bode v našem listu še govora.

Slovenske trobojnice ob otvoritvi bohinske železnice. — O mnogih strani nam poročajo, da je tolminsko glavarstvo prepovedalo razvijanje slovenskih trobojnic ob progi bohinske železnice na dan slovesne otvoritve. Mi tega nikakor ne verujemo, ker smo prepričani, da tolminsko glavarstvo kaj takega prepovedati ne more. In da je to naše mnenje popolnoma utemeljeno, dokazuje tudi brzojavka, katero je priobčil v soboto neki tuk. list in ki se doslovno glasi: „Tolminsko glavarstvo dovolilo na postajah le deželne in cesarske zastave, slovenske izključene“. Torej na postajah so le deželne in cesarske zastave dovoljene, dočim je samo ob sebi umevno, da smejo zasebniki na svojih hišah in posestvih, ki leže ob železniški progi, razobesiti slovenske trobojnice po svoji volji in kolikor jih hočejo. Postaje so namreč državna last in razpolagajo torej z njimi državne oblasti, katerim se ne bi bilo pri sedanjih razmerah, ki vladajo v Avstriji, prav nič čuditi, ako bi bile dovolile na postajah celo črno-rudečerumene zastave.

Da so te oblasti nasproti Slovincem skrajno brezobzirne, dokazujejo dovolj le nemško-italijanski napisi na goriški postaji.

Pomisliti je treba namreč, da teče nova železnica po izključno slovenskih tleh, na katerih se nahaja tudi naše glavno deželno mesto, katerega pravilno ime je edino le Gorica, dočim sta imeni Görz in Gorizia le dve spaki, kateri so nadedli temu mestu tujci, ki so vdobili v njem premoč, ko se ni naše ljudstvo še narodno zavedalo. Pomisliti je treba dalje, da tvorijo Slovinci polovico avtonomnega prebivalstva v Gorici, o čemer so se državne oblasti že kdaj prepričale, ko so na podlagi obstoječih postav primorale mestno upravo, nahajajočo se sedaj v italijanskih rokah, da je morala ustanoviti v Gorici slovensko ljudsko šolo.

Dalje so v Gorici pri vseh državnih uradih tudi slovenski napisi, in so torej državne oblasti že kdaj morale pripoznati, da smo Slovinci v Gorici domačini in ne tujci. In če je državna oblast pri določanju napisov na goriški postaji nove železnice izključila slovenski napis, dokazala je torej svojo skrajno brezobzirnost do nas Slovincem, ki presega vse meje.

Taka brezobzirnost je naravnost izzivanje. In ako bi si tako izzivanje dovolila tudi s tem, da bi smeje na postajah bohinske železnice ob slovensi otvoritvi mesto slovenskih trobojnic vhrati črno-rudečerumene zastave, bi se ne bilo prav nič čuditi. Do česar pa bi zamoglo tako postopanje državnih oblasti dovesti Slovence, na to ti kratkovidni ljudje niti ne premislijo.

Torej slovenske trobojnice na zasebnih posestvih niso prepovedane, in naše mnenje je, da bi morale vhrati te na dan otvoritve kolikor mogoče goste ob vsi progi od Jesenic pa do Trsta ter dokazovale onim činiteljem, ki se bodo udeležili otvoritve, da teče bohinska železnica v resnici izključno le po slovenskih tleh. To naj bi se zgodilo po našem mnenju tudi tedaj, ako bi se slovenske občine zaradi prizadetega nam nečuvnega žaljenja oficijelno ne udeležile otvoritve, ako se nam do istega dne ne dá zadoščenja s tem, da se napravi na goriški postaji tudi slovenski napis. Da bomo storili Slovinci vse korake, da se nam to zadoščenje dá, to je samo ob sebi umevno.

* * *

Ko smo zgorajšnjo vest napisali, se nam je povedalo, da okr. glavarstvaniso nikakor prepovedala slovenskih trobojnic, ampak da so le povabila občinske zastope, naj bi ti o priiliki slovesne otvoritve nove železnice okrasili železniške postaje z zelenjem, s cesarskimi in z deželnimi zastavami. Toliko se nam je torej povedalo. Ako je temu tako, naj bi naši

občinski zastopi le takrat okrasili postaje, ako se da Slovincem zadoščenje s tem, da se napravi na goriški postaji slovenski napis in ako bodo smeje na postajah vhrati tudi slovenske zastave.

V nasprotnem slučaju pa naj si državna oblast svoje postaje okraši kakor ji ljubo, samo pazi naj na to, da ne bode preveč izzivala Slovincem v njih lastni hiši, prvič ker je to grdo, in drugič ker ni tudi izključeno, da bi tako izzivanje ne imelo slabih posledic, za katere pa bode odgovorna jedino le državna oblast. Drugače pa ponavljamo še jedenkrat. Slovinci, razobesite ob celi progi nove železnice od Jesenic pa do Trsta na dan slovesne otvoritve slovenske trobojnice, četudi bi izostala vsaka oficijelna udeležba od strani naših občin in duhovenstva, v slučaju, da se do takrat v Gorici storjena nam vnebovpijoča krivica ne popravi.

Veselica v „Šolskem Domu“.

Kakor druga leta, so tudi letos priredili ob sklepu šolskega leta v „Šolskem Domu“ šolsko veselico. Te veselice so našim ljudem jako priljubljene, in je popolnoma prav, da so postale tako rekoč nekako obvezne. Veseli se jih posebno šolska mladina in njeni stariši; pa tudi prijateljem šolske mladine so tako povšeči, da je njih obisk od leta do leta večji, o čemer smo se prepričali v soboto in tudi v nedeljo, ko se je veselica ponovila. So pa tudi res ljubke take veselice, pri katerih nastopa naša šolska mladina, naša nada. In da so te veselice lepe in ljubke, zato skrbje njih prirediteljice pri izbiri snovi zanje. O tem smo se prepričali kakor druga leta tako tudi letos.

Prva točka vsporeda je bila Parmova znana koračnica „Mladi vojaki“. Tu so nastopali „mladi vojaki“ — dečki IV. razreda — s čakami, s puškami in s sabljami, seveda so bile čake iz papirja in puške in sablje iz lesa. Ali korakali so med petjem, ki je bilo spremljano z glasovirjem, tako moško in tako precizno po taktu, kakor da bi bili res pravi vojaki. Da je pa bilo pevanje te lepe koračnice izdatnejše, pripomogle so s svojim petjem tudi gojenke višjih razr. Da je vzbudila ta točka med občinstvom burno ploskanje, razume se samo ob sebi. Vsa čast g. učiteljici E. Arko, Pomagala je pa tudi g. uč. R. Lukan, da je tako vro izvežbala „mlade vojake“. — Ljubk je bil potem dvogovor „Vprašanje solncecu“, katerega sta imeli majhni deklici III. razreda Kralj in Kravanja, kateri je izurila g. učiteljica Ruža Lukan. — Pesem „Slovenskim mladencem“, katero so pele učenke pripravljavnice s spremljevanjem na glasovirju, je bila tako dobro petja in je občinstvu tako ugajala, da so jo morale na občno željo ponoviti. Izučil jih je v petju vadnični učitelj, g. E. Širca, ki jih je tudi na glasovirju spremljal. — Prav lepo in razločno je deklamoval potem učenec IV. razreda H. Demšar Gregorčičevo prekrasno pesem „Soči“. Mladi in korajžen deklamovalec je pa tudi žel zasluženo občno pohvalo. Podučevala ga je g. učiteljica Pavla Makuc. — Nato so nam lepo in ubrano zapele učenke obrtne šole prelepo milotuzno hrvatsko pesem „Zasuštelo je vejevje“, katero je spremljal na glasovirju neutrudljivi gojitelj slovenskega lepega petja, župnik, preč. g. Ivan Kokošar, ki jih je to pesem tudi navadil.

Neizrečeno je ugajala občinstvu tudi 6. točka vsporeda „Kolo“, katero so proizvajale pod vodstvom g. učiteljice E. Arko učenke III. in IV. razreda. G. uč. Arko čestitamo na tem vspehu. Med spremljevanjem glasovirja so namreč te majhne deklice pele neko pesem ter se med petjem tako precizno po taktu kretale in sukale, da se jih občinstvo kar ni moglo nagledati. Seve, da se je morala tudi ta točka ponoviti.

Pod vodstvom vadničnega učitelja g. E. Širce so nam potem zapele učenke pripravljavnice in obrtne šole pesem „Domovina“ s spremljevanjem na glasovirju, katero je oskrbel sam g. E. Širca in ki se je morala na zahtevo občinstva tudi ponoviti.

Veselica je končala z igro „Naše društvo“. Ta igra se ne da tako lahko predstavljati, kakor bi človek mislil, in sicer zaradi tega ne, ker se dejanja v nji skoro nič ne spreminjajo. Da je pa pri vsem tem izborna izpala, zato gre hvala poleg igralk g. uč. vadnični pomožni učiteljici Lavoslavi Koršič, katere se je na tem polju že druga leta izkazala kot izvrstna učiteljica. Igralke so bile: učenci obrtne šole Olga Kuštrin in Ema Ron ter učenke pripravljavnice: Ljudmila Pozar, Josipina Ambrožič, Gabrijela Rager, Ernestina Rutar, Berta Škrjanec in Francika Pagon. Igrale so vse tako živahno in nastopale so tako sigurno na odru, kakor da bi mu bile že vajene,

červeno so šele prvokrat nastopile kot igralke. Hotele so si namreč ustanoviti žensko društvo, kakršnega še ni. Pa že pri tem, kako naj se društvo imenuje, so bile tako različnega mnenja, da se niso mogle v tem vprašanju zjediniti, čeravno so malo poprej zatrjevale, da hočejo vedno složno nastopati. Prešle so k volitvi predsednice. Volitev se je vršila najprej tajno po listkih, ali bila je brezuspešna, kajti vsaka izmed njih dobila je le po jeden glas, namreč tisti, katerega si je sama dala. Poskušale so z očitno volitvijo. Vstale so jedna za drugo in vsakokrat ko je ta ali ona vstala, bile so pozvane tudi druge, ki so zadovoljne, da postane ta predsednica, da se vzdignejo s svojih sedežev, a vsaka, ki je vstala, ostala je osamljena, ostale pa mesto da bi se vzdignile s sedežev, so se ji rogale. Nazadnje so se prav pošteno skregale, očitajoč druga drugi nevoščljivost, nesposobnost za predsednico itd. itd. in raziti so se naposled morale, ne da bi bilo društvo ustanovljeno.

Ta igra je vzbujala med občinstvom občo veselost, ki je skazalo igralkam svojo hvaležnost s tem, da jim je na koncu burno ploskalo ter se razšlo prav zadovoljno, ker je vžilo med našo mladino par tako lepih uric.

Omenimo naj še, da je prevzela vso prireditel veseličarica g. čna učiteljica E. Arko, kar ji je provzročilo gotovo mnogo skrbi in truda. Čast in hvala ji, kakor tudi vsem drugim, ki so se na ta ali oni način trudili, da je veselica tako lepo uspela.

Očinstva iz vseh slojev je bilo v soboto in v nedeljo obilo, posebno pa v nedeljo, in bilo bi ga v nedeljo še več, da ni deževalo skoro do ure, ko je imela veselica pričeti, tako, da so bili mnogi mnenja, da veselica izostane, posebno ker se je vršila na prostem, namreč na dvorišču „Šolskega doma“.

Sklep šolskega leta v otroškem vrtu pri sočinem mostu vršil se je dne 6. julija t. l. Obisk tega važnega zavoda za razvoj našega slovenskega naroda v okolici goriški je pičel, akoravno požrtvovalna vrtnarica, gospodična Maraz, posveti vse svoje moči temu zavodu, ter doseže najboljše vspehe, kakor smo se prepričali. Gojencev je bilo v zimskem času do 30, kojih število se je skrčilo skoraj na polovico, kar je obžalovanja vredno. Zatorej priporočamo ta zavod posebno Slovincem, stanujočim ta kraj in onkraj sočinega mosta pri Pevmi.

Vozne cene na novi železnici bodo nastopne: Iz Trsta v Gorico: brzovlak I. razr. K 7-20, II. 4-40, III. 2-50; osebni vlak: I. razr. K 5-10, II. K 3-III K 1-90; tja in nazaj: brzovlak: I. r. K 8-20, II. 6-10, III. 4-; osebni vlak I. razr. K 6-30, II. 4-70, III. 3-10. Trst-Sv. Andrej-Opčina: I. razr. K 3-70, II. 2-30, III. 1-30; osebni vlak: I. razr. K 2-50, II. 1-50, III. 0-90; tja in nazaj: brzovlak I. razr. 4-90, II. 3-70, III. 2-40; osebni vlak I. razr. K 3-80, II. 2-80, III. 1-80.

Soška podružnica S. P. D. priredi v nedeljo dne 15. t. m. društveni izlet na Stol (1667 m.). Odhod iz Kobarida in iz Bovca v soboto 14. t. m. ob 4. uri popoldne. Izletniki bodo prenočevali v planini pod vrhom.

Izgledi rodoljubja. — Pod tem naslovom piše sobotna „Edinost“ doslovno: „Abiturijentje tukajšnjega komunalnega gimnazija so nabrali za „Lego Nazionale“ 2500 kron. — Kar priznajmo odkrito: to je izglel rodoljubja, kakršnega bi zastoj iskali med dobršnim delom naše učeče se mladine. Ko smo čitali o tem činu rodoljubja med italijansko mladino, a smo se obenem spominjali, kako se je del naše slovenske mladine začel postavljati na stališče blaziranosti, s katerega se nekako zaničljivo, od gori doli in preko rame, ozira na tiste Slovence, ki so še tako — kako bi rekli? — nemoderni in nazadnjaški, da se se pehajo in razvzemajo radi takega anakronizma, kakor je nacijonalizem — — ko smo videli to razliko med italijanskim navdušenjem in slovenskim indiferentizmom, postalo nam je tesno pri srcu in — sramovali smo se.

Koliko vzvišeneji se nam morajo videti oni izseljenci, ki morajo s trebuhom za kruhom v daljni svet preko širnega oceana iskat si — domovine. Da, večje število izselencev, Hrvatov, Bolgarov in Črnogorcev, ki odhajajo v Ameriko s parnikom Avstro-Amerikane, je zložilo te dni razmerno veliko svoto na korist družbe sv. Cirila in Metodija. Sirote! Stara domovina ni imela kruha zanje in pognala jih je v svet. A pred odhodom v novi svet, na iskanje nove domovine, so se spomnili svojega rodu, ki ostaje v tej stari domovini. Ni-li to uprav ganljiv izgled rodoljubja... Iz trdih in s solzami namočenih tal — bede in

revščine klije dehteči cvet ljubavi do svoje krvi.

Oni slovenski blaziranci pa naj le sramujejo!

Nesreča na delu v Trstu. — V soboto zvečer, ko so, kmalu po 6. uri privezovali parnik „Miramar“ ob pomoči sv. Karola, je počila debela vrv ter s tako silo ošvrknila po levi nogi tam stoječega 56-letnega mornarja Ivana Stepiča, da mu je nogo nad členkom popolnoma odtrgala. Otrgana noga je odletela kake štiri korake daleč, dočim se je nesrečni Stepič zgrudil brez zavesti na tla. Prišel je k njemu zdravnik se zdravniške postaje, ki ga je dal nemudoma prenesti v mestno bolnišnico.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem svojim podružnicam. — Tvrška Adolf Jacobi na Dunaju — ena prvih, če ne prva te stroke v Avstriji — je sklenila z našo družbo jako ugodno pogodbo.

Zavezala se je namreč, da bo oddajala odstotke od prodane svote za svalične papirčke in ovitke, kojih ovoi oziroma škatljice so opremljene s sliko sv. Cirila in Metoda, s slovensko trobojnico ter napisom: „Mal položi dar domu na altar“.

Kakor se nam je zatrjevalo do sedaj z merodajnih strani, so ti novi papirčki in ovitki izborne in brezkonkurenčne kakovosti. Kadilci si menda ne morejo želeti boljšega.

Cena na debelo in drobno pa konkurira s ceno drugih izdelkov te vrste.

Zato se pozivljemo danes do svojih podružnic in njih družbenikov ter do vseh somišljenikov, proseč, naj pazijo na to, da bode vsakdo, ki prodaja te vrste izdelke, imel na prodaj edinole družbine svalične papirčke in ovitke.

Ko bi vsi naši somišljeniki rabili sploh le tisto blago, ki se prodaja naši družbi v korist, bi s tem postali te vrste dohodki največji in najstalniji, kar jih ima družba poleg prispevkov svojih podružnic.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Društvo „Abstinent“ v Ljubljani vabi na protialkoholno zborovanje, katero priredi v nedeljo, dne 15. julija 1906 v mali dvorani hotela „Union“ v Ljubljani s sledečimi predavanji: Popoldne od 9. do 12. ure: L. Smolnikar: Zgodovina protialkoholnega gibanja. Dr. J. Ev. Krek: Alkohol in produktivni stanovi. Prof. E. Jarc: Alkohol in inteligenca. Dr. Breclj: Alkohol in duh. M. Stekar: Žensko vprašanje in alkoholizem. J. Erzenova: Delavke in alkohol.

Popoldne od 2. do 6. ure: Dr. Dolšak: Alkohol in telo. I. Podlesnik: Abstinenčne organizacije. M. Moškerc: Alkohol in tisek. Er. Avsec: Alkohol in narod. Ant. Jarc: Alkohol in vzgoja. L. Lenart: Kako razširimo abstinenčno gibanje? Po vsakem predavanju prost razgovor. Zvečer ob polu 8. uri v veliki dvorani hotela „Union“ veseliča z godbo, petjem, deklamacijami itd. Vstopnina k predavanjem in veseliči 1 K. Za dijake, člane in odposlance društev 50 vin. Vstopnice se dobe v trafiki gosp. Soukala. Pred škofijo, pri društvu „Abstinent“ v Ljubljani in 15. julija pri blagajni.

Vpeljava državnih avtomobilnih prog. — Poštna uprava se peča zdaj z novimi osnovami, ki se razločujejo od povišanja poštinih pristojbin s tem, dase širše občinstvo zanje simpatično zanima. Po vsej Avstriji mislijo namreč vpeljati državne avtomobile v poštne svrhe, kakor je to že n. pr. slučaj na Bavarskem. Tam so se avtomobili v take namene finančno in praktično prav dobro obnesli. Tudi ni prišlo do nikakršnih neprilik bodisi pozimi, ali poleti na še tako slabem terenu. Avstrijska poštna uprava misli torej vpeljati take avtomobilne črte, pri čemur bi jo deloma podpirali lokalni interese, kakor je to tudi na Bavarskem. Avtomobili bi vezali kraje, ki nimajo železniške zveze, in bi služili za prevažanje poštinih potrebščin in tudi potnikov. — Cene bodo nizke: 6—8 vinarjev za kilometer. Na enem avtomobilu bo prostora za 20 potnikov in poprečna hitrost bo znašala 20 km v eni uri. Po sedanjem položaju je sodeliti, da se izpeljave te osnove v kratkem času izvrše.

Morilka obsojena na smrt. — V Ljubnu je končala v petek porotna obravnava proti sestram Frideriki in Mariji Zeller, ki sta bili toženi, da sta v nekem gozdu blizu Mürzzuschlaga nekega dne meseca januarja t. l. umorili zasebnico Meyer iz Dunaja ter jo oropali. Izid obravnave je bil ta, da je bila Friderika obsojena na vislice zaradi umor a, nje sestra Marija pa zaradi posredne sokrivde na 18-mesečno ječo.

Grozna smrt otroka. — Dne 22. unija je štiriletni otrok posestnika Fajsa iz Spodnje Nove vasi pri Slov. Bistrici v žeji pil iz steklenice napolnjene z

octovo (jesihovo) kislino. Misli je, da je v steklenici voda. Ceprav so starši videli kako se otrok vije v hudih bolečinah, niso klicali zdravnika. Celih 14 ur je ubogo dete prenašalo grozne muke predno ga je smrt rešila. Oče se bo imel zagovarjati pred sodiščem, ker je tako nevarno tekočino zanikrno spravljaj in ker ni klical otroku zdravnika.

Anarhisti v Šleziji. — List „Kurier Lwowski“ hoče vedeti, da se naš cesar ne bode udeležil vojaških vaj v Šleziji. Deželna vlada je baje doznala, da se je nastanilo zadnji čas v Šleziji več anarhistov, ki se zdaj pazno zasledujejo.

Milo zopet podraženo. — Tovar narji mila so sklenili, da milo zopet podraže za 1 K pri sto kg. To je že tretje podražanje mila v enem letu!

Kobilice. — Iz Bakarašta poročajo od 27. t. m.: Prefekt v Tulči je obvestil vlado, da se je na donavski delti pojavil velik roj kobilic. Ministerstvo je odredilo 100.000 frankov za uničenje kobilic.

Cerkev zgorela. — Cerkev sv. Mhaela v Hamburgu je popolnoma zgorela. Požar je uničil tudi več okolo cerkve stoječih hiš.

Anarhist Rosenberg prijet. — Pred nekoliko dnevi je opozorila ameriška policija nemško, da je odpotoval anarhist Rosenberg iz Amerike v Evropo z namenom, da umori nemškega cesarja. Zdaj pa poročajo iz Hamburga, da je bil Rosenberg prijet v Altoni. Četudi niso, ko so ga preiskali, pri njem našli nič sumljivega, so ga vendar obdržali v zaporih.

Kuropatkinova knjiga. — Ruski general Kuropatkin, bivši poveljnik ruske armade v Mandžuriji, je spisal obširno knjigo, bavečo se z vzroki ruskega poraza v rusko-japonski vojski. To knjigo obelodani Kuropatkin v najkrajšem času. Med drugim bo baje v ti knjigi z uradnimi brzojavkami in drugimi dokumenti dok zano, da je imel Kuropatkin popolnoma vezane roke in da so mu v Petrogradu vsak načrt prekrizali, ravno ko ga je hotel izvršiti.

Ajdovsko - vipavska podružnica „Slov. plan. društva“.

(Dalje).

Ko smo se navžili lepega razgleda in natrgali šopek planink, krenemo po istem potu na Predmejo.

Drugi ničmanj veličasten razgled uživamo iz Golakov. Golaki so trije:

Veliki, Srednji in Mali ali Senožski, ki je tudi najvišji, 1496 m. nad morjem. Mali se imenujejo zato, ker je njegovo površje — njegova glava — vrh — najmanjša. Golaki se imenujejo zato, ker so njihovi vršaci goli. Na vrhu ne najdemo nikacega drevja, in le slaba, drčasta trava ter kaka posamezna planinska cvetica daje temu pustemu kraju malo življenja. Tri bore mesece je tu življenje. Pač kratka doba, ali toliko znamenitejša.

Na Golake dospemo po dveh poteh, ki sta zaznamovani po naši podružnici. Prva vodi iz Predmeje po cesti, ki drži v Smrekovo drago; druga iz Dola pri Kalu (gostilna Krapež) po občini mimo Korenine na Ogence.

Mahnimo jo po prvem potu. Četr ure hoda od Predmeje po lepi cesti grede, mimo „Volkove bajte“ za streljaj nad tretjim semenjskim vrhom se deliti cesti. Jedna pelje proti občini Lokve, druga v Smrekovo drago. Mi krenemo na desno. Pot vodi, polagoma se vzdigajoč, vedno po gozdu do Podstgariskega hriba. Ta kaže pšica na levi strani ceste na stezo, ki je isto zaznamovana. Komur je ljubša cesta, gre po tej, a temu, ki prija bolj mehka, senčnata steza, ubere jo po stezi. Med mogočnimi jelkami stopamo še precej strmo proti vrhu. Tupatam hušne čez pot plaha srna, ki nas v primerni daljavi prav diplomatsko opazuje se svojimi lepimi očmi. V kozavnicah se oglašča črna žolna s hrešččim glasom in pa zamolklo odmevajočim tolčenjem po suhem deblu. Ko dospemo vrh Strgarijskega ali „Sakramenskega“ hriba, kakor ga nekateri nazivajo, smo zopet na cesti. Tu sta pričvrščeni na močan, ličen drog dve tablici, ki smo ju postavili tudi mi; jedna pravi potniku, da se pride na desno na Senožski Golak, a druga kaže na levo, ravno cesto, proti Smrekovi dragi. Mi jo vdarimo po prvi stezi proti Golakom. Začetkom po mladem gozdu dospemo kmalu do podprte bajte; ta je bila nekdanj zavetje lovcev, ki so hodili na divjega petelina. Ko krenemo malo na levo, pridemo v močan, star gozd, po katerem se vije po nas dobro markirana, lepa steza više in više. Ako hodimo mirno, zgodi se večkrat, da srečamo na tej samotnej poti divjo mačko, ki je za preguanim risom, medvedom in volkom še edina večja zver v naših gozdech, pravi strah

in groza plemenitej divjačini. V primerni visočini vidimo ob poti cvetoči rododendron. Tembolj ko se bližamo vrhu, tem slabejšo rast opazujemo. Drevje je vsak korak nižje in bolj krivencasto. Zanimivo vam bo slišati, da sem vzkazal posekati tukaj 10 cm. debelo bukvo, ki je rastla 113 let, a bukev iste debelosti je rastla pod Strgarijskim hribom pa le 7 let. To so neverjetne razlike. — Blizo vrha izgine popolnoma drevje in ko stopimo iz nizke meje, zasveti se nam vrh Golake, ob katerem raste še potleh plažeča se borovka. Ko vstopimo poleg znamenja, ki ga je postavilo vojaštvo, smo iznenadeni lepega razgleda. Proti jugu in zahodu vidimo vse ono, kar smo videli s Kuelja, samo v večjem obsegu, a na vzhodu in severu se nam prikaže nova slika.

Najprej si ogledamo celo trnovsko planoto. To so prekrasni in veliko zlata vredni gozdovi. Proti severu obrnjeni vidimo pred seboj lep relief Tolminske. Krn in drugo tolminsko hribovje nas kar očara in tam gori na severu — prav pred nami, se pa veličastno vzdiguje proti nebu, naš starina — mogočni Triglav. Na levo od njega se vzpenjajo v značne visočine še drugi velikani kakor: Mangart, Grintovec, Rombon, Kaninska skupina, Golovec, Matajur, italijanske gore, Kadorske planine itd. (Dalje pride.)

Narodno gospodarstvo

Cene sadju in zelenjavi na Dunaju in pri nas.

Dne 21. maja prodajalo se je na dunajskem trgu: letošnje vrzote po 10—30 v, kolorabi po 6—24 v, letošnje zelje po 60 v — 1 K, solata endivija po 2—10 v, italijanski artičoki po 20—30 v, francoski po 1 K komad; nadalje čebula po 18—30 v, česnik po 60—70 v, špinača po 29—60 v, motovilec po 2—5 K, fižolove kozle po 1-80—4 K, grah v kozlah (stročju) po 40—80 v kilo; olupljen grahovo zrnje po 60 v do 2 K liter. Namizni šparglji po 1—2 K. Poglejmo cene z dne 25. junija! Italijanske (naše) breskve po 26 do 30 v komad, vrtno malinje po 2-90—4 K, hruške po 40—96 v kg. Vrzote po 6—10 v, kolorabi po 2—8 v, letošnje zelje po 16—60 v, karfiol 16—40 v, solata 2—8 v, ital. artičoki po 20—60 v komad. Čebula po 16—24 v, česnik po 30—50 v, špinača po 50—80 v, motovilec po 1-80—2 K, fižol v kozlah po 32—1-60 v, črešnje po 24 v—1 K, višnje po 64—96 v, gozdne jagode po 1-60—2-40 K, vrtno jagode po 1—2-40 K, grozdjice po 20—70 v, kosmulje po 30 do 64 v, grah v kozlah po 32—46 v kilogram. Grah olupljen po 56—1-60 v liter. Špargelj po 1—2 K snopič. Kakšne cene so bile takrat pri nas? Večinoma niso dosegle niti četrtinke. Na Dunaju se je prodajal n. pr. grah po 80 vinarjev kilo, pri nas pa po 8 vinarjev. Ubogi trgovci, kakšne izgube imajo! Potem se še pa upajo kričati, da so reveži. Da, da, zadnji čas je, da enkrat tudi kmetje pogledamo na svetovne trge, pa nas ne bodete več tako žulili. „Pr. G.“

Naprava medicne.

V krajih, kjer ni vina a hočemo imeti poleti okrepčevalno pijačo, napravimo si to lahko s pomočjo medu. V ta namen zmeša se 10 litrov vode, najboljše je deževnica s 5 kili medu, a ti zmesi se doda še 100 g čiste vinske kisline. Takočina se postavi v sod in dodá se ji nekoliko drozja (fece), katero prouzroči vrenje. Sedaj poleti povre medica v kratkem, pozimi pa je treba segreti prostor kjer se nahaja, na 17 do 20 °C. Ko je prenehalo vrenje, je medico pretočiti v drugo posodo, da se jo loči od drozja. Za nekoliko časa se medica očisti in je jako dobra alkoholna pijača. Če jo denemo nekoliko prej, nego konča vrenje popolnoma, v steklenice in te dobro zataknemo, dobimo lahko šumečo medico, ki je nekaj šampanjec. „Pr. G.“

Ivan Kravos
priporoča svojo
sedlarsko delavnico
v Gorici
na Kornju št. 11.

Oglas.

Po odprtju bohinjske železnice bodem podpisani vozil redno vsak dan od Robiča k železnični postaji pri Sv. Luciji se svojo žardinero, na kateri je prostora za 10 oseb k vlaku, ki bo odhajal okoli 7. ure zjutraj iz Sv. Lucije v Gorico in Trst ter bodem tam počakal vlaka, ki bo prihajal okoli 5½ ure pop. Določil sem za enkrat sledeče vozne cene in čas odhoda:

Odhod:		Vozna cena:	
Iz Robiča	ob 4. uri zjutraj	1 K 60 v	
" Starega sela	" 4.10 " "	1 " 50 "	
" Kobarida	" 4.30 " "	1 " 30 "	
" Iderskega	" 4.45 " "	1 " 20 "	
" Kamnega	" 5.15 " "	1 " — "	
" Volč	" 6. — " "	— " 50 "	
" Kozarskega	" 6.15 " "	— " 40 "	
" Sv. Lucije	" 6.30 " "	— " 30 "	

Priporočam se uljudno p. n. potnikom, da bi se blagovolili poslužiti ob priliki mojega podjetja.

Z odličnim spoštovanjem

France Rob v Robiču.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Loterijske številke.

7. julija.

Trst 63 42 84 87 14
Linc 21 44 82 35 20

Blagajničarka

iz boljše hiše, zmožno slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, ki je kot taka v službi že dve leti, bi rada vstopila v službo v Gorici. Naslov pove naše upravnitvo.

Anton Kuštrin,
trgovec v Gorici
Gosposka ulca št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljivec prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidarski & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

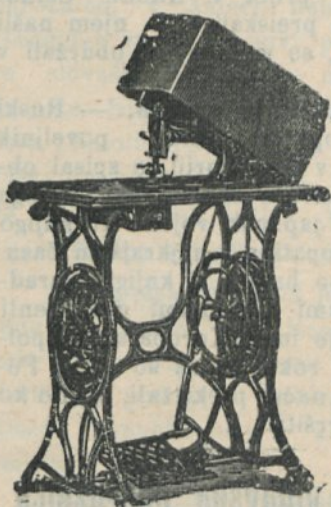
knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hi. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne oboroške. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

„NARODNA TISKARNA“

... v Gorici, ulica Vetturini št. 9 ...

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TISKA:

* „Gorico“ 00	oo „Pr. list“
* Vabila 0000	0000 Cenike
* Brošure 000	000 Račune
* Diplome 00	oo Vizitnice
* Pobotnice 0	o Rač. sklepe
* Sprejemnice	Jedilne liste
* Plakate 000	000 Etikete
* itd. itd.	itd. itd.

Zagotavlja točne in strokovno pravilne izvršitve v moderni in okusni obliki od navadnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence

Rojaki, spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Izjava.

Podpisani si dovoljuje naznaniti častiti duhovščini, da je sprejel delavnico spoštovane firme

Teodorja Slabanja

Via Morelli št. 12.

Obljubljuje ob enem, da se bo držal navad in stopinj nehaajoče firme, izdelujoč vsakovrstne cerkvene posode iz katerekoli kovine, po vsakem predpisu ter jih prirejeval z ozirom na potrebo krasne in fine s tako nizko ceno, da se ne boji konkurence.

Želeč pripomoči, da tudi revne cerkve dobijo potrebne svete posode, se zadovoljuje s plačilom ob določenih obrokih, katere lahko stavi cerkveno oskrbnitvo. Podpisani pa javi, da si dovoljuje izplačevanje po 8%, kakor je sedaj v navadi. — Pričakuje vsehstranske naklonjenosti se že vnaprej zahvaljuje in s spoštovanjem podpisuje

Jožef Bonanni

naslednik Teodorja Slabanja v Gorici.

Zabozdravnik

dr. B. PIKL

naznanja, da prične
zopet ordinirati
z dnem

15. julija t. l.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Centralna posojilnica,

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905
na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905
na menice po 5½%, na vknjižbo po 5%

z 1½% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

Jako izdatno sredstvo proti

revmatizmu in trganju po udih (putiki)

je liker **GODINA**, katerega napravljata v Trstu lekarnarja Rafael Godina, lekarna „Alla Madona della Salute“ pri Sv. Jakopu, in Josip Godina, lekarna „All' Igea“ v ulici Fornello št. 4. — Stekleničica stane 1 K 40 vin. — Potom pošte se ne pošilja manj kakor 4 stekleničice, in sicer proti poštnemu povzetju, ali pa, ako se dopošlje naprej 7 K, nakar se stekleničice dopošljejo franko in so v tem znesku zapopadani vsi pošiljatveni stroški. Dobiva se v vseh lekarnah.